

Betänkande av postfinansieringsutredningen (SOU 2023:4)

Sammanfattning

Transportstyrelsen tillstyrker i huvudsak förslagen men har några synpunkter.

Transportstyrelsen ser positivt på att utredningen anger förslag på hur den samhällsomfattande posttjänst både kan hanteras och finansieras i framtiden. Det är tydligt att det behövs åtgärder inom området eftersom brevvolymererna har sjunkit drastiskt de senaste åren.

Transportstyrelsen anser emellertid att den förändrade definitionen av brev leder till ökade kostnader för hanteringen av utskick, främst avseende registreringsskyltar.

Transportstyrelsen gör bedömningen att de fysiska körkortet även i framtiden ska kunna skickas som rekommenderade brev och därmed inte påverkas av den förändrade definitionen.

Transportstyrelsen kan konstatera att förslaget med längre befordringstider bland annat kommer att innebära kortare betaltider avseende fakturor för de skatter och avgifter som myndigheten administrerar. Vidare kan de föreslagna längre befordringstiderna även påverka administrationen av myndighetens beslut avseende ägarbyten och avställning av fordon. Det kan i sin tur påverka fordonsägare på olika sätt, bland annat genom en fördröjning av registreringen av ny ägare i vägtrafikregistret.

Transportstyrelsens synpunkter

1.1 Förslag till lag om ändring i postlagen (2010:1045)

1 kap. 2 §

Transportstyrelsen gör bedömningen att det saknas en mer ingående analys av vilka konsekvenser som kan uppstå i och med den ändrade definitionen av brev.

15.3.2 Regelverket för brev och postverksamhet

Transportstyrelsen anser att förslaget kring en ändring av definitionen av brev kan medföra problem för myndighetens hantering avseende andra försändelser än ren skriftlig information.

Med nuvarande reglering och avtal kan upp till åtta registreringsskyltar skickas i samma brev. Hanteringen är fördelaktig för båda parter. Om registreringsskyltarna istället ska skickas som paket kommer det att innebära en betydande kostnadsökning. Om försändelsen istället ska skickas som paket kan det även komma att innebära att fordonsägaren istället för leverans direkt i brevlådan vid bostads-/företagsadressen får en avisering om att hämta paketet vid ett utlämningsställe.

16.2 Oförändrad utdelningsfrekvens

Transportstyrelsen anser att det är otydligt vad de föreslagna förändringarna av befordringstider kommer att medföra och önskar ett förtydligande i den delen. Inom utredningen gör man bedömningen att posten med hjälp av planering kommer att kunna dela ut brev i tätare intervallen trots den längre fastslagna befordringstiden. Det ska även i framtiden finnas möjligheter att skicka brev som delas ut snabbare. Detaljerna för den hanteringen tas emellertid inte upp inom ramen för utredningen.

I och med förslaget på ändring av hanteringen av samhällstjänsten för brev förutsätter myndigheten att leveranserna av brev *till* myndigheten inte kommer att förändras. Myndigheten behöver ett så jämnt flöde som möjligt för att kunna hantera de dagliga leveranserna. Om den funktionen inte kan upprätthållas är det stor risk att myndighetens funktion för inkommande post kommer att drabbas av ojämn beläggning och längre ledtider. Det kommer i sin tur leda till längre handläggningstider av ärenden och därmed ökade kostnader som följd.

16.3.8 Befordringstiden för brev bör utökas till tre dagar

Transportstyrelsen kan konstatera att förslaget med längre befordringstider kommer att innebära kortare betaltider avseende fakturor för de skatter och avgifter som myndigheten administrerar. Det finns därmed en ökad risk för

en högre volym av olika tilläggsavgifter om betalningarna inkommer för sent till myndigheten.

Transportstyrelsen ser även en möjlig påverkan när det gäller utskicken och mottagandet av de fysiska registreringsbevisen vid avställning och ägarbyte av ett fordon. Hanteringen av ägarbyten har en tidsram av tio dagar inom vilken anmälan ska ske. Det är ankomstdagen till myndigheten som är relevant i sammanhanget. Om befordranstiden förlängs kan det bli problem att hålla den tidsramen i vissa fall, till exempel när någon nyligen blivit ägare och därefter vill sälja fordonet vidare.

Konsekvensen av en längre befordranstid av anmälan om ägarbyte kan även innebära en fördröjning av registreringen av ny ägare i vägtrafikregistret. Det kan i sin tur få till följd att ”fel” fordonsägare blir debiterad fordonsskatt och andra avgifter samt att antalet omprövningsärenden kan komma att öka.

En annan konsekvens av en längre befordranstid rör ärenden om avställning av fordon. I de fallen kan fordonsägaren få betala skatt och försäkring för ytterligare en månad.

Myndigheten hanterar även andra typer av samhällsviktiga brev. Till exempel försändelser när det gäller att få tillbaka en körkortsbehörighet efter en återkallelse eller en betalning som påverkar en behörighet avseende körkortet. I de fallen har körkortsinnehavaren ofta behov av korta ledtider.

Transportstyrelsen har vidare kunnat identifiera andra försändelser som påverkas av en längre befordrans tid, främst ärendehantering avseende yrkestrafik samt luftskepp och fartyg.

Inom sjöfarten finns ett lagkrav som anger att redare måste verifiera fartygets uppgifter i systemet EKAN innan fartyget får användas för sjöfart. Transportstyrelsen skickar idag inloggningsuppgifter till systemet via brev. En förlängning av befordringstiden för brev kan innebära längre väntan för den aktuella redaren.

20 Konsekvenser av förslagen

Transportstyrelsen anser att förslagen enligt utredningen kommer att innebära kostnadsökningar för myndigheten.

Myndigheten skickar idag flertalet av registreringsskyltarna med vanligt brev. Kostnaden för den hanteringen uppgår till cirka 375 000 kronor per månad. Om samma mängd skyltar istället skulle skickas med paket skulle kostnaden uppgå till cirka 1 500 000 kronor per månad. Beräkningen är gjord utifrån befintliga avtal.

Det är mycket troligt att förändringen av brevdefinitionen innebär en betydande kostnadsökning, även med ett nytt specifikt paketavtal för

privatpersoner. Myndighetens initiala bedömning är att kostnaderna lågt räknat leder till minst en fördubbling av dagens kostnader för utskick av registreringsskyltar.

Om myndighetens bedömning angående utskick av kort via brev, till exempel ett körkort, inte skulle vara tillämplig kommer även den delen av verksamheten att med hög sannolikhet få betydligt ökade kostnader för sina utskick.

Transportstyrelsen ser även negativa konsekvenser för Transportstyrelsens kunder med längre befordringstider. Medborgarna och näringsliv får en sämre servicenivå och även högre kostnader för att hantera sina ärenden.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Jonas Bjelfvenstam. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog ställföreträdande generaldirektör Ingrid Cherfils, ställföreträdande avdelningsdirektör Eva Lexon, enhetschef Tomas Melin och utredare Astrid Edlund, den senare föredragande.

Jonas Bjelfvenstam
Generaldirektör